

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak: 200500422
Arkivnr.: 000
Saksbehandler: Eli-Nann Stubberud

Saksgang

Fylkestinget 15.02.2005 16/05

Sakstittel: Høringsuttalelse til Distriktskommisjonens utredning og KS- rapporten Sterke regioner

Fylkestinget 15.02.2005

Fylkesrådets innstilling:

1. Fylkestinget i Nordland mener at følgende prinsipper, som er grunnlaget for fylkeskommunens uttalelse, må legges til grunn for en ny forvaltningsreform:
 - Arbeidet for regional utvikling og verdiskaping må forankres i direkte folkevalgte organ i regionene.
 - Alle regionene må tilføres oppgaver, makt og virkemidler som gir nødvendig handlingsrom for utviklerrollen.
 - De folkevalgte regioner skal ha som særskilt oppgave å samordne de mange offentlige politikkområder i den enkelte region.
 - Folkevalgt lokal og regional forvaltning grunnlovsfestes som del av forfatningen.
 - Fylkesmannens ansvar og oppgaver avgrenses til å ivareta statlig kontroll-veilednings- og tilsynsfunksjoner for kommunene. Fylkesmannen skal ikke føre tilsyn med regioner under direkte folkevalgt styring.
 - Sametinget bør ha vesentlig innflytelse på hvordan den regionale forvaltning utøves på politikkområder som er viktig for den samiske befolkning.
2. Fylkestinget slutter seg i hovedsak til flertallets anbefaling, slik den fremkommer i den oppsummerende beskrivelsen av "Trenivåmodellen". Det er fylkestinget oppfatning at regionalt folkevalgt ansvar for disse oppgaveområdene, som alle er viktige innsatsfaktorer for regional utvikling, samlet vil sikre bedre samordning og mer effektiv utnyttelse av offentlig ressurser enn dagens forvaltningsregime gir muligheter til.

Fylkestinget støtter flertallets forslag om 3 folkevalgte nivå, og at regionene må tilføres flere oppgaver og økt myndighet med tilhørende økonomiske virkemidler. Hvis Stortinget og Regjeringen ikke er villige til å foreta delegering av ansvar og myndighet i et slikt omfang, ser vi det som lite hensiktsmessig å igangsette en større prosess for å etablere en ny geografisk inndeling av regioner.

3. Fylkestinget slutter seg til kommisjonens visjon, mål og overordnede strategier for distrikts- og regionalpolitikken.

Fylkestinget er enig i kommisjonens overordnede strategier for regional- og distriktspolitikken:

- politikk for å møte endring
- vekt på den brede politikken
- desentralisering av makt til folkevalgte organer
- utnytte handlingsrommet i den smale distriktspolitikken.

Fylkestinget er enig i at regionalpolitikken og distriktspolitikken bør være to politikkområder med ulike mål og innretninger.

Det overordnede mål for regionalpolitikken er å skape vekst i alle deler av landet for å øke den nasjonale verdiskapingen.

Distriktspolitikken skal ha et fordelingsperspektiv som sikrer mest mulig likeverdige rammevilkår og velferdstilbud i alle deler av landet.

4. Fylkestinget stiller seg bak kommisjonens anbefaling om at desentralisering av makt til direkte folkevalgte organer må være en hovedstrategi for å utløse mer av verdiskapingspotensialet i landet. Dette er en nødvendig forutsetning for at lokalsamfunn og regioner skal kunne ta større ansvar for egen utvikling. Det innebærer at man også må akseptere større forskjeller i regional prioritering, ettersom politikken vil måtte utformes i forhold til de særegne regionale fortrinn og utfordringer i ulike regioner. Fylkestinget viser i denne sammenheng til ansvarsreformen som er positivt mottatt i Nordland. Et folkevalgt regionalt nivå vil være mer prioriterings- og kostnadseffektiv enn alternative former for territoriell samordning.

Å utvikle myndige og sterke regioner vil kreve omfattende endringer i politikk og styringsstruktur. Fylkestinget ser det som viktig å komme rask i gang med tiltak som kan gjennomføres innenfor dagens styringsstruktur og heller bruke mer tid til prosesser for nødvendig endringer av grunnleggende karakter.

Fylkestinget understreker at større makt til regionene ikke skal være et steg i retning av føderalisering. Det er viktig at staten, som har det overordnede ansvar for sektorpolitikken, blir tydeligere på helheten i distrikts- og regionalpolitikken. For demokratisk styrte regioner blir det en stor utfordring å oppnå bedre territoriell samordning av alle politikkområder som har betydning for verdiskaping og folks velferd i regionene.

5. Fylkestinget understreker at det med overføring av oppgaver og ansvar til regionalt nivå må følge myndighet og økonomiske ressurser i henhold til det finansielle ansvarsprinsipp. Ved fastsetting av økonomiske rammer for det regionalpolitiske nivå er det prinsippet om at "pengene følger oppgavene" som må gjelde. Dette er en forutsetning for at regionene skal kunne løse oppgavene og ha troverdighet som ledende partner i det regionale partnerskap.

Fylkestinget forutsetter at staten inngår forpliktende avtaler basert på et forhandlingsinstitutt med kommunesektoren.

6. Fylkestinget mener at Nordland fylke i utgangspunktet er en stor nok region, selv ved overføring av nye oppgaver. Ut fra dagens kommunikasjonsmønster er det likevel aktuelt å foreta mindre justeringer av grensene. Fylkestinget støtter forslaget til inndeling i 9 regioner som er beskrevet i KS' utredning. Dette alternativet omfatter Nordland fylke og deler av Sør-Troms (Harstad-regionen) som én region, og kan utgjøre en sterk regional enhet som også vil være funksjonell i forhold til samordning.

7. Regionaliseringsreformen bør gjennomføres i et raskere tempo enn regjeringa har lagt opp til. Det bør ikke gjennomføres evaluering i 2005, ettersom det i dagens fylker er enighet om en raskest mulig reform. Nordland fylkesting mener valg av regionting bør gjennomføres sammen med Stortingsvalget i 2009.

Innstillinga fra komite for plan og økonomi ble lagt fram av saksordfører Arne Langset, Venstre:

Komiteen har fått seg forelagt Eldrerådets innstilling i saken.

1. Fylkestinget i Nordland mener at følgende prinsipper, som er grunnlaget for fylkeskommunens uttalelse, må legges til grunn for en ny forvaltningsreform:
 - Arbeidet for regional utvikling og verdiskaping må forankres i direkte folkevalgte organ i regionene.
 - Alle regionene må tilføres oppgaver, makt og virkemidler som gir nødvendig handlingsrom for utviklerrollen.
 - De folkevalgte regioner skal ha som særskilt oppgave å samordne de mange offentlige politikkområder i den enkelte region.
 - Folkevalgt lokal og regional forvaltning grunnlovsfestes som del av forfatningen.
 - Fylkesmannens ansvar og oppgaver avgrenses til å ivareta statlig kontroll-veilednings- og tilsynsfunksjoner for kommunene. Fylkesmannen skal ikke føre tilsyn med regioner under direkte folkevalgt styring.
 - Sametinget bør ha vesentlig innflytelse på hvordan den regionale forvaltning utøves på politikkområder som er viktig for den samiske befolkning.
2. Fylkestinget slutter seg i hovedsak til flertallets anbefaling, slik den fremkommer i den oppsummerende beskrivelsen av "Trenivåmodellen". Det er fylkestinget oppfatning at regionalt folkevalgt ansvar for disse oppgaveområdene, som alle er viktige innsatsfaktorer for regional utvikling, samlet vil sikre bedre samordning og mer effektiv utnyttelse av offentlig ressurser enn dagens forvaltningsregime gir muligheter til.

Fylkestinget støtter flertallets forslag om 3 folkevalgte nivå, og at regionene må tilføres flere oppgaver og økt myndighet med tilhørende økonomiske virkemidler. Hvis Stortinget og Regjeringen ikke er villige til å foreta delegering av ansvar og myndighet i et slikt omfang, ser vi det som lite hensiktsmessig å igangsette en større prosess for å etablere en ny geografisk inndeling av regioner.
3. Fylkestinget slutter seg til kommisjonens visjon, mål og overordnede strategier for distrikts- og regionalpolitikken.

Fylkestinget er enig i kommisjonens overordnede strategier for regional- og distriktpolitikken:

 - politikk for å møte endring
 - vekt på den brede politikken
 - desentralisering av makt til folkevalgte organer
 - utnytte handlingsrommet i den smale distriktpolitikken.

Fylkestinget er enig i at regionalpolitikken og distriktpolitikken bør være to politikkområder med ulike mål og innretninger.

Det overordnede mål for regionalpolitikken er å skape vekst i alle deler av landet for å øke den

nasjonale verdiskapingen.

Distriktspolitikken skal ha et fordelingsperspektiv som sikrer mest mulig likeverdige rammevilkår og velferdstilbud i alle deler av landet.

4. Fylkestinget stiller seg bak kommisjonens anbefaling om at desentralisering av makt til direkte folkevalgte organer må være en hovedstrategi for å utløse mer av verdiskapingspotensialet i landet. Dette er en nødvendig forutsetning for at lokalsamfunn og regioner skal kunne ta større ansvar for egen utvikling. Det innebærer at man også må akseptere større forskjeller i regional prioritering, ettersom politikken vil måtte utformes i forhold til de særegne regionale fortrinn og utfordringer i ulike regioner. Fylkestinget viser i denne sammenheng til ansvarsreformen som er positivt mottatt i Nordland. Et folkevalgt regionalt nivå vil være mer prioriterings- og kostnadseffektiv enn alternative former for territoriell samordning.

Å utvikle myndige og sterke regioner vil kreve omfattende endringer i politikk og styringsstruktur. Fylkestinget ser det som viktig å komme rask i gang med tiltak som kan gjennomføres innenfor dagens styringsstruktur og heller bruke mer tid til prosesser for nødvendig endringer av grunnleggende karakter.

Fylkestinget understreker at større makt til regionene ikke skal være et steg i retning av føderalisering. Det er viktig at staten, som har det overordnede ansvar for sektorpolitikken, blir tydeligere på helheten i distrikts- og regionalpolitikken. For demokratisk styrte regioner blir det en stor utfordring å oppnå bedre territoriell samordning av alle politikkområder som har betydning for verdiskaping og folks velferd i regionene.

5. Fylkestinget understreker at det med overføring av oppgaver og ansvar til regionalt nivå må følge myndighet og økonomiske ressurser i henhold til det finansielle ansvarsprinsipp. Ved fastsetting av økonomiske rammer for det regionalpolitiske nivå er det prinsippet om at "pengene følger oppgavene" som må gjelde. Dette er en forutsetning for at regionene skal kunne løse oppgavene og ha troverdighet som ledende partner i det regionale partnerskap.

Fylkestinget forutsetter at staten inngår forpliktende avtaler basert på et forhandlingsinstitutt med kommunesektoren.

6. Fylkestinget mener at Nordland fylke i utgangspunktet er en stor nok region, selv ved overføring av nye oppgaver. Ut fra dagens kommunikasjonsmønster er det likevel aktuelt å foreta mindre justeringer av grensene. Fylkestinget støtter forslaget til inndeling i 9 regioner som er beskrevet i KS' utredning. Dette alternativet omfatter Nordland fylke og deler av Sør-Troms (Harstad-regionen) som én region, og kan utgjøre en sterk regional enhet som også vil være funksjonell i forhold til samordning.
7. Regionaliseringsreformen bør gjennomføres i et raskere tempo enn regjeringa har lagt opp til. Det bør ikke gjennomføres evaluering i 2005, ettersom det i dagens fylker er enighet om en raskest mulig reform. Nordland fylkesting mener valg av regionting bør gjennomføres sammen med Stortingsvalget i 2009.

Arne Langset fremmet også Venstres forslag fra komiteen:

Bakgrunn

Nordland fylkekommune viser til Kommunal og regionaldepartementets (KRD) brev av 14. oktober 2004 med invitasjon til høring på Distriktskommisjonens (DK) utredning (NOU 2004:19), samt brev fra Kommunenes Sentralforbund (KS) om høring på rapporten Sterke regioner (KOU 2004:1). Det vises for øvrig til Forsøkene fra Kommunenes Sentralforbund om å få etablert en forpliktende konsultasjonsordning mellom Regjeringen og kommunene.

Nordland fylkeskommune har i to runder gitt innspill til problemstillinger etter forespørsel fra Distriktskommisjonen. Disse følger som utrykte vedlegg til saken. Fylkeskommunen har videre sett det som viktig å involvere kommuner og regionråd i tilknytning til disse forberedende høringsrundene. Innspill fra kommuner og regionråd vil bli tilgjengelig under fylkestingets samling.

Situasjonsbeskrivelse

Norge har i dag kun to forvaltningsnivå.

De 2 gjeldende nivåene er:

- a. Staten (og dens virksomheter) og
- b. Kommunesektoren (primærkommunene og fylkeskommunene, som har sine ulike oppgaver og myndighet)

Konstitusjonelt er Norge bygget opp som en enhetsstat der all offentlig myndighet er delegert fra statsmyndigheten. Kommuner og fylkeskommuner er i statsrettslig forstand enheter innenfor samme forvaltningsnivå; kommunenivået/kommunesektoren. De har imidlertid ulike og komplementære oppgaver; de utfyller hverandre.

Det er igangsatt utredninger både fra Regjeringen og Kommunenes Sentralforbund som munner ut i konklusjoner, fra begge hold, om å etablere relativt store regioner i landet, og som bl.a. skal avløse dagens fylkeskommuner.

Både Distriktskommisjonens innstilling og utredningen fra Kommunenes Sentralforbund bygger på en forutsetning om at dagens region- og kommunestruktur vil/skal endres vesentlig. Samtidig er ingen av utredningene klargjørende for hvilke konkrete samfunnshensyn en slik stor omorganisering av offentlig sektor skal ivareta bedre enn dagens organisering. Ingen av utredningene har gitt noen klar begrunnelse og målsetning med en ny regioninndeling.

Enhver omfattende endring av offentlig forvaltning medfører en betydelig samfunnsmessig merkostnad. Det er ikke framlagt noen analyse som kan vise at en omfattende endring av det som benevnes som dagens regioninndeling (fylkene/fylkeskommunene) vil gi kvalitetsforbedringer, innen noe konkret område, som kan forsvare den merkostnad og usikkerhet som en slik strukturendring vil medføre.

Det er ikke dokumentert noe behov for å etablere et 3. nivå, mellom Staten og kommunesektoren. At fylkeskommunen ikke har oppnådd å få nødvendig legitimitet i befolkningen, kan synes å være dokumentert, men å etablere nye regioner som et 3. nivå, er en radikal og dramatisk endring av den offentlige styringsordning. Det er vanskelig å se hvordan en skal kunne innføre føderale element uten at dette bryter med etablert forvaltningstradisjon.

En så radikal endring av statsordning som forslagene om å erstatte fylkeskommunene med (5-9) store, sterke og selvstendige regioner, virker lite gjennomdrøftet ut fra kjente behov og hensikt. Vi mener det bør kunne finnes vesentlig enklere og rimeligere tilpassninger til de aktuelle behov og utfordringer, og som kan gi ønsket verdi for både kommunenivået og staten.

Vurdering

Fylkestinget mener det viktigste endringsbehov kan løses gjennom å gi fylkeskommunen en sterkere koordinerende rolle mellom stat og kommune.

Det kan synes åpenbart at kommunene, for egen del, også har behov for en politisk arena for løsning av regionale oppgaver, som er større enn det enkeltkommuner kan løse selv, eller gjennom interkommunale løsninger. Svært mange kommuner kan imidlertid løse mange oppgaver gjennom nettopp det; interkommunale løsninger. Det kan gjelde så vel videregående skoler og andre større oppgaver som fylkeskommunene i dag har.

Behovet for en regional enhet, som tar utgangspunkt i fylket (tidligere: amtet) som geografisk område (eller med justerte fylkesgrenser), må ikke nødvendigvis være bundet opp til å drifte kommunale fellesoppgaver, men kan heller i større grad være en enhet for samordning av felles holdninger og beslutninger i plan- og utviklingssaker. Det kan være mange ulike modeller for demokratisk styring av den aktuelle regionale enheten. Det faktum at fylket (amtet) en innarbeidet enhet for demokratisk prosess og valg av delegater til nasjonale organ, bør også tillegges vesentlig vekt. Ikke minst gjelder det som valgkrets ved stortingsvalg.

Det primære mål med en fylkesreform må være å skape en arena som kan løse oppgaver for kommunene, og som er større enn de hver enkelt, eller i interkommunale samarbeid, kan synes effektivt å løse. På den annen side; en arena for samspill mellom staten og kommunesektoren, som kan skape *grunnlag for gjensidig innsikt, respekt og tillit*.

Fylkestinget anbefaler at en nå tar seg tid til å evaluere forsøkene med "enhetsfylker", og at det gis større frihet for å utforme regionale løsninger der kommunal sektor overtar deler av det som i dag er lagt direkte til statsmyndighet. En løsning kan være at en ny form for fylkeskommune eller "felleskommune" utgjør arenaen for samhandling mellom staten og primærkommunene.

Fylkestinget tilrår at Nordland bør bestå som region, men åpner for at det kan være aktuelt å foreta mindre justeringer av grensene både i sør og nord. I forhold til de alternativer som er skissert i utredningen fra Kommunenes Sentralforbund anbefaler Nordland Fylkesting ikke at det etableres to nye nordnorske regioner i tråd med forslaget om inndeling i 9 regioner nasjonalt.

Vedtak:

I. Nordland Fylkesting er skeptisk til flere av de forutsetningene som er lagt til grunn i forslagene til endringer i regioninndeling som nå er lagt ut til høring gjennom de 2 NOU-utredningene.

De forslag til endringer som fremmes gir ingen klare utsikter til bedre offentlig oppfølging av kommune; verken når det gjelder service eller lokal samfunnsutvikling. Det er heller ikke sannsynliggjort at de endringer som foreslås vil sikre innbyggerne bedre demokratiske redskaper for å kunne delta og å øve innflytelse i samfunnsdebatten.

Omfattende organisasjonsendringer har en betydelig kostnadsside. Endringer i regioninndelingen gir i seg selv ingen påviselige økonomiske eller demokratiske fordeler for samfunnet som helhet.

Nordland Fylkeskommune finner det mer formålstjenelig å reformere fylkeskommunen enn å innføre dramatiske endringer med nye regioner eller kommuner.

II. Fylkeskommunens viktigste oppgave, i fremtidens struktur, bør være som politisk arena for et bedre og mer forpliktende samspill mellom stat og kommune.

Et fylkesnivå som organiseres som et samspill mellom staten og kommunesektoren vil kunne overta mye av de oppgaver som i dag er plassert hos fylkesmannen og andre statsetater, uten at dette bryter med vår innarbeidede forvaltningstradisjon.

Fylkestinget i Nordland mener at følgende prinsipper må legges til grunn for en fylkesreform: Arbeidet for regional utvikling og verdiskaping må forankres i direkte folkevalgte organ i regionene.

Alle regionene må tilføres oppgaver, makt og virkemidler som gir nødvendig handlingsrom for utviklerrollen.

De folkevalgte regioner skal ha som særskilt oppgave å samordne de mange offentlige politikkområder i den enkelte region.

Fylkesmannens ansvar og oppgaver avgrenses til å ivareta statlig kontroll- veilednings- og tilsynsfunksjoner for kommunene

Det overordnede mål for regionalpolitikken er å skape vekst i alle deler av landet for å øke den nasjonale verdiskapingen. Distriktpolitikken skal ha et fordelingsperspektiv som sikrer mest mulig likeverdige rammevilkår og velferdstilbud i alle deler av landet.

III. Fylkestinget stiller seg bak kommisjonens anbefaling om at desentralisering av makt til kommunenes direkte folkevalgte organer må være en hovedstrategi for å utløse mer av verdiskapingspotensialet i landet. Dette er en nødvendig forutsetning for at lokalsamfunn og regioner skal kunne ta større ansvar for egen utvikling. Det innebærer at man også må akseptere større forskjeller i regional prioritering, ettersom politikken vil måtte utformes i forhold til de særegne regionale fortrinn og utfordringer i ulike regioner. Fylkestinget viser i denne sammenheng til ansvarsreformen som er positivt mottatt i Nordland. Et folkevalgt regionalt nivå vil være mer prioriterings- og kostnadseffektiv enn alternative former for territoriell samordning.

Fylkestinget understreker at større makt til regionene ikke skal være et steg i retning av føderalisering. Det er viktig at staten, som har det overordnede ansvar for sektorpolitikken, blir tydeligere på helheten i distrikts- og regionalpolitikken. For demokratisk styrte regioner blir det en stor utfordring å oppnå bedre territoriell samordning av alle politikkområder som har betydning for verdiskaping og folks velferd.

Fylkestinget understreker at det med overføring av oppgaver og ansvar til kommuner og regioner må følge myndighet og økonomiske ressurser i henhold til det finansielle ansvarsprinsipp. Ved fastsetting av økonomiske rammer er det prinsippet om at "pengene følger oppgavene" som må gjelde. Dette er en forutsetning for at regionene skal kunne løse oppgavene og ha troverdighet som ledende partner i det regionale partnerskap.

Arve Knusen, Krf fremmet KrF's forslag fra komiteen:

Kristelig Folkeparti slutter seg til hovedpunktene i Distriktskommisjonen utredning
NOU : 2004:19 i kapittel 7)

Noen utviklingstrekk som kommisjonen påpeker og som vi ønsker å forsterke:

*** Distriktpolitikken får mindre oppmerksomhet, og står lavere på den politiske dagsorden. Det er økende sprik mellom bosettingsmål og virkelighet (virkemidler)**

***Verdiskapningspotensialet blir ikke utløst. D.v.s. distriktene er basis for norsk verdiskapning, men infrastruktur prioriteres i sentrale strøk med vekst, eierskap til ressurser sentraliseres, restriksjoner på ressursutnyttelse og videreforedling, sektorisering, fristilling, markedsretting av statlig virksomhet, høyere risiko ved etablering i distriktene.**

* Distrikts- og regionalpolitikkenes tverrgående mål er svekket i sektorpolitikken. Her sier Effektutvalget at mangel på helhetsperspektiv øker behovet for sektorpolitisk samordning.

Til de enkelte kapitler:

Kap. 7.4.3 – Anbefalinger – økt verdiskapning.

Landbruk:

Det bør iverksettes en ny rovviltpolitikk som på en langt bedre måte enn i dag ivaretar bygdenes behov for å utnytte lokale utmarksressurser."

Det bør iverksettes en rovviltforvaltning der staten tar den hele og fulle økonomiske belastningen med rovvilttapene og likeens tar ansvaret for å iverksette umiddelbare bestandsreguleringer/ skadefellinger i tapssituasjoner. Rovviltpolitikken må på en langt bedre måte enn i dag ivareta bygdenes behov for å utnytte lokale utmarksressurser.

Landbruksoverføringene er under press, og det er grunn til å forvente at det over tid vil frigjøres så store midler fra utsatte støtteordninger at det vil være vanskelig og heller ikke tjenlig å kanalisere alt over til "grønn støtte" eller til bygdeutviklingsprogram knyttet til landbruket. Det er derfor viktig at frigjorte midler brukes aktivt til å skape ny virksomhet i distriktene, også uavhengig av landbruksvirksomhet.

Eventuelle reduksjoner i det samlede produksjonstilskuddet til landbruket, for eksempel som følge av nye internasjonale regler, bør kanaliseres til landbruk og bygdeutvikling. Hvis ikke dette er mulig bør midlene brukes til andre utviklingstiltak i de områdene som rammes.

Fiskeri:

Fiskeressursene er nasjonale ressurser. Innenfor dette prinsippet bør det kunne utredes ordninger med et regionalt forvaltningsansvar. I denne forbindelse bør blant annet følgende problemstillinger/muligheter vurderes:

at nye og frigitte kvoter kan forvaltes av det regionale nivået

at det til kvotene kan knyttes hjemfallsrett til det regionale forvaltningsnivået

at det mellom det regionale forvaltningsnivået, fiskeindustribedrifter og flåten kan inngås avtaler basert på utleie av kvoter. Eventuelle fremtidige ressursavgifter/grunnrenter bør tilfalle det regionale nivået.

Utviklingen i fiskeflåten bør først og fremst bygge på det konkurransefortrinn nærhet til ressursene representerer. Dette vil bidra til å sikre en desentralisert struktur med mange små og mellomstore enheter.

Både Råfiskloven og Deltakerloven er sentrale forutsetninger for stabilitet og forutsigbarhet, og for å sikre en lønnsom og fiskereid fiskeflåte. Råfiskloven og deltakerloven bør derfor opprettholdes og videreutvikles.

Havbrukssektoren:

Dagens konsesjonsavgifter for nye havbruksanlegg bør avvikles og erstattes av en arealavgift som tilfaller kommunene. Hvordan denne skal utformes i forhold til henholdsvis gamle og nye anlegg bør avklares nærmere.

EU markedet er i dag det suverent viktigste for norsk havbruksnæring. Det bør utvikles avtaler

som sikrer stabil markedsadgang til EU på like vilkår som våre konkurrenter. Likeså bør spesielt markedene i Østen, Russland og USA bearbeides videre.

Reiseliv

Det bør stimuleres til og legges til rette for kombinasjonsbruk av småskala reiselivsbygg for å få mest mulig helårsdrift.

Elektrisk energi

Nettariffene for sentralnettet bør justeres slik at det reflekterer både nettkostnadene (investerings- og driftskostnadene) og det reelle krafttapet i nettet.

Offentlige eide kraftverk må fortsatt være unntatt fra hjemfall – f.eks. ved at hjemfall ikke inntreffer før anleggene evt. selges videre. Dette er en sak som på sikt vil ha stor betydning for både distriktene og kommunene – og det er ikke bare kommuner og fylkeskommuner med lokale kraftverk som er kraftverkseiere – dette har langt videre konsekvenser.

Industri

Det bør vurderes å utvikle former for *samfunnskontrakter* mellom staten og aktørene ved industriell utnyttning av elektrisk kraft.

Den kraftkrevende industrien må sikres kraft til priser som gjør dem konkurransedyktige. Nedlegging av norsk kraftkrevende industri vil føre til utarming av lokalsamfunnene dette gjelder. I tillegg vil det skape en forverret global miljøsituasjon om produksjonen skal baseres på kraft fra fossilt brensel eller kjernekraft i steden.

Utdanning

Universitetene og de regionale høyskolene utgjør svært viktige institusjoner i utviklingen av distrikter og regioner. Den videre satsingen på *universitetene, høyskolene og de regionale forskningsmiljøene* bør søke å prioritere og forsterke de regionale fortrinnene.

Forskning

Det bør iverksettes forsøk med regionale forskningsfond med friske midler, i tillegg til de nasjonale midlene. Forsøket bør utprøves i områder som i dag har lav forskningsaktivitet og store forskningsbehov.

Kapital

Investeringsstøtte bør i distriktene brukes mer aktivt enn i dag med sikte på å øke enkeltbedrifters konkurransekraft. Rammene for investeringsstøtte bør økes, slik at virkemidlet kan brukes i et omfang som er mer på linje med hva som er vanlig i andre europeiske land.

Viktig at handlingsrommet utnyttes maksimalt innenfor EØS-rammen!

7.4.5 Anbefalinger vedrørende utvikling av attraktive og livskraftige samfunn

Kommunal økonomi og velferd

Kommunesektoren har avgjørende betydning for lokal utvikling, gjennom sin rolle som velferdsprodusent, lokal etterspørter etter varer og tjenester, jobbskaper, tilrettelegger og samfunnsutvikler.

I dag er mange kommuner i en presset økonomisk situasjon. Staten bør sørge for at det er samsvar mellom de oppgaver kommunene pålegges og de økonomiske ressurser som gjøres tilgjengelig.

Rammefinansiering bør være det bærende prinsippet i det kommunale inntektssystemet.

Innenfor de økonomiske rammene kommunene har til rådighet bør det være opp til lokalpolitikkerne å avgjøre hvordan velferdstilbudet skal utformes.

Kommunesektoren bør sikres forhandlingsrett med staten om utvikling og iverksetting av nye oppgaver som pålegges kommunene.

Inntektssystemet til kommunene bør fortsatt ta utgangspunkt i at *distriktkommuner* har andre forutsetninger enn større og mer sentralt beliggende kommuner. Blant annet er det private tjenestetilbudet ofte mer begrenset i periferien, slik at det kommunale tjenestetilbudet bør være mer omfattende her. Dette er nødvendig dersom en skal nå målsettingen om et likeverdig tjenestetilbud i hele landet.

Inntektssystemet bør også ta høyde for de utfordringer kommunene har i forhold til næringsutvikling.

Dette er flaskehalsen for mange. Kommunene kutter ut det meste som ikke er lovpålagt – og det første som ryker er nærings- og utviklingsarbeidet! I mange distrikter er det kun kommunene som har muligheter til å påta seg rollen som pådriver innenfor næringsutvikling.

7.4.7 Anbefalinger vedrørende geografisk differensiering av virkemidler

Som følge av de anbefalinger som er fremmet må den smale distriktpolitikken tilføres *mer økonomiske ressurser*, i tråd med Effektutvalgets anbefaling.

Dette er en viktig markering som går utover kommisjonens mandat om at rammene for den samla ressursbruken ikke skulle endres !

Den differensierte arbeidsgiveravgiften bør i så stor grad som mulig opprettholdes og gjeninnføres, dersom EUs regelverk åpner for slik type støtte fra og med 2007.

Denne ordningen har vært en god distriktpolitisk ordning og rimelig å administrere.

7.4.8 Økonomiske og administrative konsekvenser

Som påpekt av Effektutvalget (NOU 2004:2) er innsatsen på de distriktpolitiske områdene sterkt redusert på de fleste områder de siste ti årene. Hvor stor innsatsen til enhver tid skal være er politiske valg. Selv om Distriktskommisjonen i mandatet er pålagt å holde seg innenfor dagens rammer er det dermed et politisk verdivalg for stortingsflertallet å prioritere ut over disse rammene. Både Effektutvalget og det såkalte "Handlingsromutvalget" (NOU 2004:15) har påpekt at det norske støttenivået i forhold til den smale distriktpolitikken ligger langt under de rammer som er fastlagt internasjonalt og som benyttes av land vi kan sammenligne oss med. Utvikling av livskraftige distrikt og regioner må sees som investering for framtidige inntekter til vår nasjonale økonomi. Rammene for den smale distriktpolitikken bør derfor økes og distrikts- og regionalpolitiske mål må gis økonomisk oppfølging i sektorpolitikken.

Det er ikke ønskelig å overføre midler fra en presset landbruksnæring til nødvendige utviklingstiltak på andre sektorer i bygdene. Det er store investerings- og omstillingsbehov i landbruksnæringen som må prioriteres dersom vi skal ha livskraftige bygder også i framtida. Hvordan provenyet for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift skal nyttes må avgjøres i et partnerskap mellom regioner og næringsliv.

Oddleif Olavsén, Høyre, fremmet Høyres forslag fra komiteen:

1. Fylkestinget i Nordland mener at følgende prinsipper, som er grunnlaget for fylkeskommunens uttalelse, må legges til grunn for en ny forvaltningsreform:
 - Arbeidet for regional utvikling og verdiskaping må forankres i direkte folkevalgte organ i regionene.
 - Alle regionene må tilføres oppgaver, makt og virkemidler som gir nødvendig handlingsrom for utviklerrollen.
 - De folkevalgte regioner skal ha som særskilt oppgave å samordne de mange offentlige politikkområder i den enkelte region.
 - Folkevalgt lokal forvaltning grunnlovsfestes som del av forfatningen.
 - Fylkesmannens ansvar og oppgaver avgrenses til å ivareta statlig kontroll-veilednings- og tilsynsfunksjoner for kommunene og fylkeskommunene.
 - Sametinget bør ha innflytelse på hvordan den regionale forvaltning utøves på politikkområder som er viktig for den samiske befolkning.
2. Det er fylkestinget oppfatning at regionalt folkevalgt ansvar for disse oppgaveområdene, som alle er viktige innsatsfaktorer for regional utvikling, samlet vil sikre bedre samordning og mer effektiv utnyttelse av offentlig ressurser enn dagens forvaltningsregime gir muligheter til.

Regionene må, hvis de bevares, tilføres flere oppgaver og økt myndighet med tilhørende økonomiske virkemidler. Hvis Stortinget og Regjeringen ikke er villige til å foreta delegering av ansvar og myndighet i et slikt omfang, ser vi det som lite hensiktsmessig å igangsette en større prosess for å etablere en ny geografisk inndeling av regioner.
3. Fylkestinget slutter seg til kommisjonens visjon og mål.

Fylkestinget er enig i kommisjonens overordnede strategier for regional- og distriktpolitikken:

 - politikk for å møte endring
 - vekt på den brede politikken

- desentralisering av makt til folkevalgte organer
- utnytte handlingsrommet i den smale distriktpolitikken.

Fylkestinget er enig i at regionalpolitikken og distriktpolitikken bør være to politikkområder med ulike mål og innretninger.

Det overordnede mål for regionalpolitikken er å skape vekst i alle deler av landet for å øke den nasjonale verdiskapingen.

Distriktpolitikken skal ha et fordelingsperspektiv som sikrer mest mulig likeverdige rammevilkår og velferdstilbud i alle deler av landet.

4. Fylkestinget stiller seg bak kommisjonens anbefaling om at desentralisering av makt til direkte folkevalgte organer må være en hovedstrategi for å utløse mer av verdiskapingspotensialet i landet. Dette er en nødvendig forutsetning for at lokalsamfunn og regioner skal kunne ta større ansvar for egen utvikling. Det innebærer at man også må akseptere større forskjeller i regional prioritering, ettersom politikken vil måtte utformes i forhold til de særegne regionale fortrinn og utfordringer i ulike regioner. Fylkestinget viser i denne sammenheng til ansvarsreformen som er positivt mottatt i Nordland.

Å utvikle myndige og sterke regioner vil kreve omfattende endringer i politikk og styringsstruktur. Fylkestinget ser det som viktig å komme raskt i gang med tiltak som kan gjennomføres innenfor dagens styringsstruktur og heller bruke mer tid til prosesser for nødvendig endringer av grunnleggende karakter.

Fylkestinget understreker at større makt til regionene ikke skal være et steg i retning av føderalisering. Det er viktig at staten, som har det overordnede ansvar for sektorpolitikken, blir tydeligere på helheten i distrikts- og regionalpolitikken. For demokratisk styrte regioner blir det en stor utfordring å oppnå bedre territoriell samordning av alle politikkområder som har betydning for verdiskaping og folks velferd i regionene.

5. Fylkestinget understreker at det med overføring av oppgaver og ansvar til regionalt nivå må følge myndighet og økonomiske ressurser i henhold til det finansielle ansvarsprinsipp. Ved fastsetting av økonomiske rammer for det regionalpolitiske nivå er det prinsippet om at "pengene følger oppgavene" som må gjelde. Dette er en forutsetning for at regionene skal kunne løse oppgavene og ha troverdighet som ledende partner i det regionale partnerskap.

Fylkestinget forutsetter at staten inngår forpliktende avtaler basert på et forhandlingsinstitutt med kommunesektoren.

6. Fylkestinget mener at Nordland fylke i utgangspunktet er en stor nok region, selv ved overføring av nye oppgaver. Ut fra dagens kommunikasjonsmønster er det likevel aktuelt å foreta mindre justeringer av grensene.
7. Regionaliseringsreformen bør gjennomføres i et raskere tempo enn regjeringa har lagt opp til. Det bør ikke gjennomføres evaluering i 2005, ettersom det i dagens fylker er enighet om en raskest mulig reform. Nordland fylkesting mener valg av regionting bør gjennomføres sammen med Stortingsvalget i 2009.

Janne Sjølmo Nordås, SP, fremmet SP's forslag fra komiteen:

Fylkestinget støtter i all hovedsak fylkesrådet i Nordlands vurdering og tilrådninger.

Endringsforslag i fylkesrådets innstilling til vedtak pkt. 1 – 7.

Fylkesrådets innstilling til vedtak pkt. 1 første setning, tilføyelse:

Fylkestinget i Nordland mener i hovedsak at følgende prinsipper....

Nytt punkt 8.

Fylkestinget mener det må etableres en nasjonal satsing for småsamfunn. I denne sammenheng viser vi til det etablerte Småsamfunnssenteret ved Høgskolen i Narvik.

Høringsuttalelsen:

2.1 Generelle merknader:

Senterpartiet reserverer seg mot ordbruken "*en sterkt oppsplittet kommunestruktur*"

Hvordan kommunestrukturen skal se ut er et lokaldemokratisk spørsmål. Senterpartiet ser ingen problemer med et mangfold av kommuner, store og små. Utfordringen er å få til et kriterisystem som ivaretar geografi, store avstander og ulik næringsstruktur.

Videre har Senterpartiet følgende tilføyelse etter setningen:

Regionalpolitikken må styres av folkevalgte i regionene som har reell innflytelse på den brede politikken.

Samordning mellom statlig og regional politikk er nødvendig. Statlig nivå må ha ansvar for rammer og helhet.

3. Oppgaver for regionalpolitisk nivå

Senterpartiet anbefaler følgende tillegg:

For å sikre bedre samordning av distrikts- og regionalpolitikken på statlig nivå bør et departement gis utvidet ansvar. Dette departementet får også ansvar for å utrede konsekvenser av statlige vedtak med betydning for distrikter og regioner. I denne sammenheng bør det utredes om Norge skal opprette et organ tilsvarende det svenske "Gläsbogdverket"

3.3 Anbefalinger for økt verdiskaping i viktige distriktsnæringer

Naturressurser som regionale fortrinn

Senterpartiet foreslår følgende tilføyelse under avsnittet om **Rovvilt**:

Det må tas en ny gjennomgang av rovviltpolitikken, for på en langt bedre måte enn i dag ivareta bygdens behov for å utnytte lokale utmarksressurser.

Under punktet **Landbruk** reserverer Senterpartiet seg mot flertallets forslag om å kunne bruke eventuelle frigjorte midler fra utsatte støtteordninger til å skape ny virksomhet i distriktene uavhengig av landbruksnæringen.

Senterpartiet anbefaler følgende ordlyd:

Det overføres ikke midler fra jordbruksavtalen til andre distriktpolitiske tiltak. Landbruket er en bærebjelke for bosettingen i mange bygdesamfunn i Nordland. Det vil være svært negativt for bosettingsstrukturen i fylket, og for andre næringer innen næringsmiddelindustri, transport og reiseliv om landbrukets stilling svekkes ytterligere. Økte ambisjoner i distriktpolitikken må derfor følges opp med friske midler som kan skape ny virksomhet i tillegg til landbruket. Midlene over jordbruksavtalen må prioriteres til de store investerings- og omstillingsbehov landbruksnæringa står overfor.

Fiskeri

Senterpartiet har følgende endringsforslag:

*Nordland fylkeskommune slutter seg i stor grad til kommisjonens innstilling.
- innenfor prinsippet om at fiske ressursene er nasjonale ressurser, bør det kunne utredes ordninger med regional medinnflytelse i samarbeid med fiskernes organisasjoner.*

Petroleum

Sitat fra høringsuttalelsen:

Det er spesielt viktig å få ringvirkninger på land når det åpnes for ny letevirksomhet i nye områder utenfor Nordland ved behandlingen av forvaltingsplanen for Lofoten og Barentshavet.

Senterpartiets programforslag åpner for økt oljevirksomhet i Barentshavet, men sier et klart nei til olje- og gass leting utenfor Lofoten og Vesterålen.

.5 Anbefalinger vedrørende viktige tjeneste områder.

Under punktet **Helse og folkehelse** i høringsuttalelsen vil Senterpartiet fremme følgende tillegg:

Helsetjenester er de viktigste tjenester i folks hverdag og innbyggerne skal ha anledning til å påvirke hvilke tjenester den enkelte region skal ha. Ansvar for sykehusene må derfor tilbake til folkevalgt regionalt nivå.

3.6 Anbefalinger om kommunestruktur og samspill mellom nivåene

Her fremmer Senterpartiet følgende ordlyd:

Endringer i kommunestruktur baseres på frivillighet og gjennom folkeavstemning i den enkelte kommune.

Bjørn Larsen, FrP, fremmet FrP's forslag fra komiteen:

Nordland fylke slutter seg til hovedtrekkene i Distriktskommisjonens utredning (NOU 2004:19 Kapittel 7).

Nordland fylke støtter kommisjonens enstemmige anbefalinger slik de framgår i kapittel 7.

I forhold til KS-rapporten sterke regioner mener Nordland fylke at en to-nivåmodell, jfr. Punkt 7.4.2 Anbefalinger vedrørende styringsstruktur nedenfor.

I. Nordland fylke støtter følgende flertalsmerknader

7.4.2 Anbefalinger vedrørende styringsstruktur

Forvaltningsstruktur og oppgavefordeling

- Det må, uavhengig av modell, legges opp til en styrket territoriell samordning av statlig sektorpolitikk på regionalt nivå, dvs innenfor faste geografiske grenser. Dette kan løses på flere måter

Kommunalt nivå

- For å kunne løse utvidede oppgaver på kommunalt nivå vil det være nødvendig med en kommunestruktur basert på større kommuner. Særlig i de tett befolkede områdene er det mange kommunegrenser som splitter tett koblede arbeids-, bolig og servicemarkeder (ABS-områder). Dette er områder som er sterkt avhengig av hverandre og hvor det er behov for planlegging på tvers av kommunegrenser. Det er disse områdene som bør prioriteres i en gjennomgang av kommunestrukturen, slik at funksjonalitet prioriteres fremfor folketall.

Prosess

- Staten bør spille en aktiv rolle i omstrukturingsprosessen. Dette kan innebære utforming av gode incentiver, god dialog med berørte parter og fastlegging av et tidsløp før endringer skal skje. Av flere grunner er det avgjørende at prosessen ikke drar ut i tid. I løpet av neste stortingsperiode bør innholdet i eventuelle reformer være avklart.

7.4.3 Anbefalinger for økt verdiskaping i viktige distriktsnæringer

Landbruk

- Landbruksoverføringene er under press, og det er grunn til å forvente at det over tid vil frigjøres så store midler fra utsatte støtteordninger at det vil være vanskelig og heller ikke tjenlig å kanalisere alt over til "grønn støtte" eller til bygdeutviklingsprogram knyttet til landbruket. Det er derfor viktig at frigjorte midler brukes aktivt til å skape ny virksomhet i distriktene, også uavhengig av landbruksvirksomhet

7.4.7 Anbefalinger vedrørende geografisk differensiering av virkemidler

Smal distriktpolitikk

- Det bør legges til rette for tiltak som gjør det lettere å bo i distriktet selv om man jobber i sentrale strøk. Dette kan gjøres ved å opprettholde og øke *pendlerfradraget* slik at avstandsulempene ikke blir for store. Samtidig vil det være viktig å legge til rette for *gode kollektive kommunikasjonsmidler* der det er mulig, og en vegstandard som gjør arbeidsreisen trygg.

Tiltak rettet mot særlig utsatte områder og småsamfunn

- Tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark bør opprettholdes så lenge de distriktpolitiske utfordringene i dette området relativt sett er like betydelige som i dag. Endres situasjonen til det

bedre bør innsatsen vurderes på nytt. Virkemidlene bør ha som hovedmål å skape vekst gjennom utvikling av kompetanse og andre regionale fortrinn. Den samme typen sterke virkemidler som i tiltakssonen bør kunne anvendes også i andre områder av landet med tilsvarende utfordringer.

7.4.8 Økonomiske og administrative konsekvenser

De påplussinger som foreslås på en del områder bør blant annet kunne dekkes inn gjennom:

- distriktpolitisk begrunnede midler fra ulike departementer/sektorer som brukes friere enn i dag
- midler som eventuelt frigjøres fra landbrukssektoren som følge av en ny WTO-avtale
- det provenyet som følger dersom ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift i stor grad trappes ned eller fjernes
- andre prioriteringer i statsbudsjettet enn de som går ut på omdisponering av de distriktsrettede virkemidlene.

II. Nordland fylke støtter følgende mindretallsmerknader

7.4.2 Anbefalinger vedrørende styringsstruktur

Tonivåmodell

- En løsning med to folkevalgte nivåer, som er nærmere beskrevet i punkt 5.7.5 og 6.2.5.
- Fylkeskommunen avvikles.
- Utvikling av større kommuner som omfatter felles arbeids-, bo- og serviceområder. Disse nye primærkommunene skal overta en stor del av oppgavene fra dagens fylkeskommuner. I tillegg bør staten desentralisere nye oppgaver til disse større kommunene.
- Dagens fylkesmannsembeter kan i en fremtidig modell erstattes ved at det etableres en ny regional struktur med færre enheter, som for eksempel kan ledes av politisk oppnevnte representanter ("guvernører") for den sittende regjering. Den nye strukturen skal blant annet ha ansvar for territoriell samordning på tvers av den statlige sektororganiseringen.
- Sammen med næringsliv, organisasjoner og kommuner bør staten inngå i regionale partnerskap for å samordne politikken, med sikte på å løse strategiske utviklingsoppgaver spesielt innenfor næringsutvikling.

Hvis det blir flertall i Stortinget for opprettelse av et nytt folkevalgt nivå, til erstatning for dagens fylkeskommuner, bør det sekundært legges følgende premisser til grunn:

- Et eventuelt nytt folkevalgt nivå mellom stat og kommune bør innebære omfattende strukturelle endringer:
- fylkeskommunen bør avvikles
- fylkesmannskapet bør avvikles
- en forvaltningsdomstol vurderes opprettet
- antall direktorater og tilsyn reduseres og virksomheten samordnes på regionalt nivå

- det nye regionale forvaltningsnivået tillegges primært oppgaver innenfor næringsutvikling, infrastruktur, arealutvikling og forskning
- kommunestrukturen må endres betydelig i samsvar med ABS-områder

7.4.3 Anbefalinger for økt verdiskaping i viktige distriktsnæringer

Naturressurser som regionale fortrinn

- Det bør iverksettes en ny rovviltpolitikk som på en langt bedre måte enn i dag ivaretar bygdenes behov for å utnytte lokale utmarksressurser.

Landbruk

- Det bør være et skille mellom landbrukspolitikk og distriktpolitikk. En fremtidsrettet jordbrukspolitikk bør legge opp til et fritt landbruk som gir den enkelte produsent et reelt valg til produksjon innenfor de rammer som markedet, egeninteresser og økonomi setter.

Fiskeri

- Det bør fortsatt legges til grunn at Norge skal føre en nasjonal fiskeripolitikk, uten regionalisering når det gjelder kvoter med videre. Fiskerimyndighetene bør imidlertid kunne utvise en viss fleksibilitet i forhold til spesielle problemstillinger som måtte reise seg i ulike deler av landet
- Det bør også åpnes for at fiskeindustribedrifter skal kunne eie fiskefartøyer med kvoter, inngå langsiktige avtaler med fiskere samt etablere en fleksibel bruk av kvoter mellom fartøytyper.
- Det foretas en revisjon av sentrale lover i fiskerinæringen som Råfiskloven og Deltagerloven, for bedre å utløse verdiskapingspotensialet i næringen og stimulere til et bedre samarbeid mellom flere ledd i næringen.

Havbrukssektoren

- Dagens konsesjonsordninger for havbruk legger begrensninger på næringen. Konsesjonsvilkårene bør derfor liberaliseres slik at ordningen erstattes av en godkjenningsordningsordning i forhold til miljø, veterinærmessige og arealmessige forhold. En slik vesentlig omlegging må tilpasses utviklingen i forhold til Norges avtaleverk med EU, slik at en endring ikke vil påføre næringen nye straffetiltak. Det må vurderes hvorvidt kommunene bør ha endelig godkjenningsmyndighet.

Lokalisering av offentlig virksomhet

- Lokalisering av offentlig basisvirksomhet bør primært bestemmes ut fra en *helhetlig vurdering* av kostnader, kompetanse og funksjonalitet. Hvis man skal unngå fra denne hovedregelen, bør det være spesielle omstendigheter som ligger til grunn. Et generelt ønske om å føre arbeidsplasser fra regionsentra og ut i distriktene vil ikke kvalifisere til dette.

7.4.5 Anbefalinger vedrørende utvikling av attraktive og livskraftige samfunn

- Finansiering av de viktigste primæroppgavene i kommunene bør skje gjennom stykkprisfinansiering. I en tid hvor svært mange kommuner sliter med dårlig økonomi, vil det være formålstjenlig med et system som sikrer finansieringen av de primæroppgavene som kommunene i dag står for. En statlig stykkprisfinansiering vil også begrense det økende problemet med et voksende antall kommunale oppgaver som ikke fullfinansieres, da finansieringsansvaret for de tynge utgiftspostene vil ligge hos staten. I et system hvor

stykkeprisfinansiering står sentralt vil også innbyggerne kunne få større frihet i valg av tjenester selv, noe som vil gi mer frihet til den enkelte.

7.4.6 Anbefalinger vedrørende samferdsel og annen infrastruktur

- Takstene på de dyreste fergestrekningene reduseres betydelig som et første skritt på vegen til å gjøre fergene "gratis" på sikt.

7.4.7 Anbefalinger vedrørende geografisk differensiering av virkemidler

Differensiert arbeidsgiveravgift

Den differensierte arbeidsgiveravgiften anbefales ikke utvidet igjen. Ordningen er kostbar og kan virke konserverende i forhold til økonomisk utvikling.

Votering:

Venstres forslag fikk 2 stemmer og falt.

FrF's forslag fikk 2 stemmer og falt.

Høyres forslag fikk 6 stemmer og falt.

SP's forslag fikk 4 stemmer og falt.

FrP's forslag fikk 8 stemmer og falt.

Komiteinnstillinga punkt 1-5 og punkt 7 vedtatt med 29 stemmer.

Komiteinnstillingas 6 vedtatt mot 20 stemmer.

Vedtak:

Komiteen har fått seg forelagt Eldrerådets innstilling i saken.

1. Fylkestinget i Nordland mener at følgende prinsipper, som er grunnlaget for fylkeskommunens uttalelse, må legges til grunn for en ny forvaltningsreform:
 - Arbeidet for regional utvikling og verdiskaping må forankres i direkte folkevalgte organ i regionene.
 - Alle regionene må tilføres oppgaver, makt og virkemidler som gir nødvendig handlingsrom for utviklerrollen.
 - De folkevalgte regioner skal ha som særskilt oppgave å samordne de mange offentlige politikkområder i den enkelte region.
 - Folkevalgt lokal og regional forvaltning grunnlovsfestes som del av forfatningen.
 - Fylkesmannens ansvar og oppgaver avgrenses til å ivareta statlig kontroll-veilednings- og tilsynsfunksjoner for kommunene. Fylkesmannen skal ikke føre tilsyn med regioner under direkte folkevalgt styring.
 - Sametinget bør ha vesentlig innflytelse på hvordan den regionale forvaltning utøves på politikkområder som er viktig for den samiske befolkning.
2. Fylkestinget slutter seg i hovedsak til flertallets anbefaling, slik den fremkommer i den oppsummerende beskrivelsen av "Trenivåmodellen". Det er fylkestinget oppfatning at regionalt folkevalgt ansvar for disse oppgaveområdene, som alle er viktige innsatsfaktorer for regional utvikling, samlet vil sikre bedre samordning og mer effektiv utnyttelse av offentlig ressurser enn dagens forvaltningsregime gir muligheter til.

Fylkestinget støtter flertallets forslag om 3 folkevalgte nivå, og at regionene må tilføres flere oppgaver og økt myndighet med tilhørende økonomiske virkemidler. Hvis Stortinget og

Regjeringen ikke er villige til å foreta delegering av ansvar og myndighet i et slikt omfang, ser vi det som lite hensiktsmessig å igangsette en større prosess for å etablere en ny geografisk inndeling av regioner.

3. Fylkestinget slutter seg til kommisjonens visjon, mål og overordnede strategier for distrikts- og regionalpolitikken.

Fylkestinget er enig i kommisjonens overordnede strategier for regional- og distriktpolitikken:

- politikk for å møte endring
- vekt på den brede politikken
- desentralisering av makt til folkevalgte organer
- utnytte handlingsrommet i den smale distriktpolitikken.

Fylkestinget er enig i at regionalpolitikken og distriktpolitikken bør være to politikkområder med ulike mål og innretninger.

Det overordnede mål for regionalpolitikken er å skape vekst i alle deler av landet for å øke den nasjonale verdiskapingen.

Distriktpolitikken skal ha et fordelingsperspektiv som sikrer mest mulig likeverdige rammevilkår og velferdstilbud i alle deler av landet.

4. Fylkestinget stiller seg bak kommisjonens anbefaling om at desentralisering av makt til direkte folkevalgte organer må være en hovedstrategi for å utløse mer av verdiskapingspotensialet i landet. Dette er en nødvendig forutsetning for at lokalsamfunn og regioner skal kunne ta større ansvar for egen utvikling. Det innebærer at man også må akseptere større forskjeller i regional prioritering, ettersom politikken vil måtte utformes i forhold til de særegne regionale fortrinn og utfordringer i ulike regioner. Fylkestinget viser i denne sammenheng til ansvarsreformen som er positivt mottatt i Nordland. Et folkevalgt regionalt nivå vil være mer prioriterings- og kostnadseffektiv enn alternative former for territoriell samordning.

Å utvikle myndige og sterke regioner vil kreve omfattende endringer i politikk og styringsstruktur. Fylkestinget ser det som viktig å komme rask i gang med tiltak som kan gjennomføres innenfor dagens styringsstruktur og heller bruke mer tid til prosesser for nødvendig endringer av grunnleggende karakter.

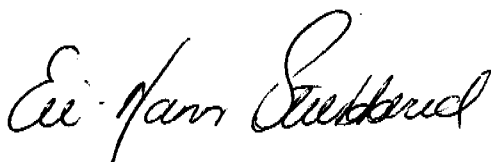
Fylkestinget understreker at større makt til regionene ikke skal være et steg i retning av føderalisering. Det er viktig at staten, som har det overordnede ansvar for sektorpolitikken, blir tydeligere på helheten i distrikts- og regionalpolitikken. For demokratisk styrte regioner blir det en stor utfordring å oppnå bedre territoriell samordning av alle politikkområder som har betydning for verdiskaping og folks velferd i regionene.

5. Fylkestinget understreker at det med overføring av oppgaver og ansvar til regionalt nivå må følge myndighet og økonomiske ressurser i henhold til det finansielle ansvarsprinsipp. Ved fastsetting av økonomiske rammer for det regionalpolitiske nivå er det prinsippet om at "pengene følger oppgavene" som må gjelde. Dette er en forutsetning for at regionene skal kunne løse oppgavene og ha troverdighet som ledende partner i det regionale partnerskap.

Fylkestinget forutsetter at staten inngår forpliktende avtaler basert på et forhandlingsinstitutt med kommunesektoren.

6. Fylkestinget mener at Nordland fylke i utgangspunktet er en stor nok region, selv ved overføring av nye oppgaver. Ut fra dagens kommunikasjonsmønster er det likevel aktuelt å foreta mindre justeringer av grensene. Fylkestinget støtter forslaget til inndeling i 9 regioner som er beskrevet i KS' utredning. Dette alternativet omfatter Nordland fylke og deler av Sør-Troms (Harstad-regionen) som én region, og kan utgjøre en sterk regional enhet som også vil være funksjonell i forhold til samordning.
7. Regionaliseringsreformen bør gjennomføres i et raskere tempo enn regjeringa har lagt opp til. Det bør ikke gjennomføres evaluering i 2005, ettersom det i dagens fylker er enighet om en raskest mulig reform. Nordland fylkesting mener valg av regionting bør gjennomføres sammen med Stortingsvalget i 2009.

Rett utskrift:

Dato: 18. februar 2005

Underskrift:

Saksprotokoll sendt: